

Nårunga skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskoleklass, grundskola och fritids

Läsår: 2018/2019

Vår vision

På vår skola ska alla bemötas och bemötas med respekt. Alla ska ges samma möjligheter.

Ansvariga för planen: Rektor

Planen gäller från: 2018-10-29

Planen gäller till: 2019-10-29

Elevernas delaktighet: Genom klassråd och elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet: Genom föräldraföreningsmöten.

Personalens delaktighet: Genom arbetsplatsträffar.

Förankring av planen: Publicering på hemsidan, information på höstens föräldramöte.
Eleverna får information på klassråd.

Inledning

En plan mot diskriminering och kränkande behandling ska upprättas varje år. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever som deltar i verksamheten oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som verksamheten avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling utgår från Skolverkets allmänna råd (2012) samt skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083).

Vi utgår även från läroplanerna för de olika verksamheterna. Verksamheter som finns hos oss och som regleras i skollagen är förskoleklass, grundskola och fritidshem.

I vårt arbete med att upprätta planen använder vi oss även av diskrimineringsombudsmannens handledning - Lika rättigheter i skolan.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling bör innehålla:

1. konkreta mål som utgår från slutsatser av kartläggningar och beskrivningar av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. en ansvarsfördelning för utförandet av de främjande och förebyggande insatserna,
3. en beskrivning av hur insatserna för att främja likabehandling och de förebyggande insatserna mot trakasserier och kränkande behandling ska följas upp och utvärderas,
4. rutiner för hur barn, elever och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
5. rutiner för hur personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet ska fullgöras,
6. rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras, samt
7. en beskrivning av hur elever och föräldrar ska medverka och har medverkat i det främjande och förebyggande arbetet.

Både diskrimineringslagen (1 kap. 4§) och Skollagen (6 kap. 3§) har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering.

Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Begrepp

Direkt diskriminering – när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering – när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet

Trakasserier - är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder

Sexuella trakasserier – ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Kränkande behandling – är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Närungaskolans arbete

Närungaskolans lärare, elevhälsoteam och rektor jobbar för att arbetsmiljön upplevs trygg och positiv av alla. Ingen elev i skolan och ingen vuxen som arbetar på vår skola ska känna sig diskriminerad eller kränkt. Det är vår målsättning. All personal som arbetar på Närungaskolan tar bestämt avstånd från alla tendenser till diskriminering eller annan kränkande behandling som äger rum mellan såväl elever som elev och vuxen. Vår gemensamma värdegrund är att vi gläds åt och stöttar varandra samt respekterar varandras olikheter. I vårt dagliga arbete vill vi skapa goda och positiva relationer. Vår vision ska finnas med i de beslut vi fattar på skolan.

Vår vision

På vår skola ska alla bemöta och bemötas med respekt. Alla ska ges samma möjligheter.

Om en elev känner sig otrygg vänder han/hon sig i första hand till sin klasslärare. Om han/hon av någon anledning inte vill/kan prata med klassläraren vänder han/hon sig till någon annan

lärare, rektor eller någon ur elevhälsoteamet (specialpedagog, kurator och skolsköterska). Vårgårda kommun arbetar förebyggande med att kartlägga riskfaktorer för miljöer och områden där kränkningar kan uppstå genom att varje år genomföra trygghetskartläggning med hjälp av enkät när det gäller elevernas fysiska och psykosociala arbetsmiljö. Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet ansvarar sedan rektor för att enkäten sammanställs och analyseras och utifrån resultatet sätts mål upp i nästa års plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Elevernas delaktighet

Det är viktigt att möjliggöra för eleverna att delta i arbete med planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta arbete görs genom skapande av exempelvis ordningsregler för skolan och andra åtgärder som bidrar till trygghet och trivsel. Exempel på detta är enkäter, rastkul, enskilda samtal, gruppdiskussioner, klassråd och elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Diskussioner med föräldraföreningen sker vid regelbundna terminsvisa träffar. Rektor och lärare presenterar och informerar i samband med tex. föräldramöte. Kommunens årliga enkätundersökning som vänder sig till både elever och vårdnadshavare.

Rektor

Rektor ansvarar för att informera all personal som finns på skolan om *Planen mot diskriminering och kränkande behandling* och att personalen får kontinuerlig uppdatering av denna. Rektor ansvarar också för att planen aktualiseras på samtliga föräldramöten och att den finns på skolans hemsida.

Personalens delaktighet

Personalen ansvarar för att vara väl förtrogna med innehållet i *Planen mot diskriminering och kränkande behandling*, efterleva denna och vara särskilt noga med att följa de interna rutiner som anger när och hur man skriftligen anmäler, dokumenterar och följer upp ärenden som omfattas av denna plan. Detta sker regelbundet genom diskussioner och samtal vid våra olika konferenser på skolan. Tillsammans ser vi till att alla elever genom klassråd och elevråd har kännedom om *Planen mot diskriminering och kränkande behandling* och att de förstår vikten av att planen efterlevs av såväl personal som elever. Till grund för detta arbete ligger den årliga utvärderingen och i samband med denna upprättandet av en ny plan.

Utvärdering

Utvärderingen av fjolårets *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* togs upp i lokala elevhälsan, arbetslaget, elevrådet och föräldraföreningen. Delaktiga var skolledning, personal, elever och vårdnadshavare. Utvärderingen gjordes under KU-dagarna i augusti i år på g a rektorsbyte men kommer i fortsättningen att göras under KU-dagarna juni och senast 2018-06-20. Det är rektor som ansvarar för att denna utvärdering sker.

I resultatet från utvärderingen framkom att våra rutiner när det gäller ordningsregler har fungerat bra. Eleverna är väl medvetna om vad som gäller men de behöver påminnas ibland. Vi har varit uppmärksamma på kompisrelationer och gruppindelningar.

Samtalet om människors lika värde har kommit naturligt under våra lektioner. Vi har också pratat mycket om att vi lever under olika förhållanden. Även om vi upplever att vi är bra på att ta tag i kränkningar kan arbetet alltid förbättras genom att fortsätta dialogerna med eleverna samt fortsatt dialog på AE om hur vi ska bemöta elevernas upplevelser i stunden, där vi tar varandras goda exempel i vårt arbete med att alla elever ska känna samhörighet.

Vilka risker finns på Fritids och var?

- eleverna har relativt stor frihet att själva välja aktivitet och att gruppera sig
- eleverna har stor yta utomhus att röra sig på vilket medför att det inte alltid är en vuxen med,
- allt fler elever har och använder mobiltelefoner

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde. Skolan ska skapa en verksamhet där alla elever har lika rättigheter och möjligheter i praktiken. Främjandearbetet utgår från skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet är en del av skolans fortgående värdegrundsarbete och de främjande insatserna riktar sig till alla våra barn. Det är viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och bearbetas.

Stöd i läroplanen

Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor utanför den närmaste gruppen. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Läraren ska uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd.

Normkritik

Skolan ska i all sin undervisning ha ett normkritiskt förhållningssätt. Det innebär att man aktivt ifrågasätter rådande normer ”Varför gör vi på detta viset”? Hur påverkas jag och eleverna av olika sätt att framställa t.ex. män och kvinnor, etniska grupper, funktionsnedsättningar osv. Ett öppet och nyfiket sinne och viljan att förändra det som inte är bra är viktigt i detta arbete.

Främja likabehandling oavsett kränkande behandling- övergripande plan

Områden som berörs av denna insats är: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning:

- Nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.
- Alla elever och all personal använder ett vårdat språk utan svordomar, runda ord och rasistiska uttryck.
Arbetslaget samtalar och utvärderar arbetet vid läsårets slut.

Insatser:

- Samtal och diskussion med elever om vikten av att ha ett vårdat språk för att främja en trygg och god atmosfär för alla.
- Vid föräldramötet i höst informeras föräldrarna så att de blir delaktiga i skolans arbete för ett bättre språkbruk.

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och fritids.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Främja likabehandling oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning

Områdens om berörs av denna insats är: Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning:

- Att eleverna får kunskap om olika typer av familjebildningar och får lyfta sina eventuella funderingar.
Arbetslaget samtalar och utvärderar arbetet vid läsårets slut.

Insatser:

- Att med ord och bilder berätta om sina familjer.
- Att läsa om att familjer kan se olika ut.
- Att diskutera rätten att få vara den man är, att få vara sig själv.

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och fritidshem.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Områdens om berörs av denna insats är: Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning:

- Att öka förståelse, hos barn och vuxna, för att funktionsnedsättningar inte alltid är synliga.
Arbetslaget samtalar och utvärderar arbetet vid läsårets slut.

Insatser:

- Filmer
- Diskussioner och samtal
- Litteratur
- Samarbetsövningar

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och fritidshem.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Områdens om berörs av denna insats är: Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning:

- Att öka förståelse för människors situation och förutsättningar både i Sverige och i andra länder.
- Att se skillnader och likheter mellan etnisk tillhörighet och olika religioner och trosuppfattningar.

Insatser:

- Vi läser böcker och diskuterar i klasserna.
- Vi tar vara på barnens egna funderingar och frågor.

- I religionsundervisningen tar vi upp och diskuterar ämnet.
- Vi tar hjälp av både barn och vuxnas kunskap inom ämnet.

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och fritidshem.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Främja likabehandling oavsett kön och ålder

Områdens om berörs av denna insats är: Kön och Ålder

Mål och uppföljning:

- Att alla är lika värdefulla.
- Att alla ska få komma till tals oavsett kön eller ålder.
Arbetslaget samtalar och utvärderar arbetet vid läsårets slut.

Insatser:

- Vi ställer samma frågor och krav oavsett kön.
- Vi ger alla elever tillfälle att prata och ta plats i klassrummet.
- Vi diskuterar kring olika föreställningar "manligt - kvinnligt".
- Vi arbetar med att alla är lika värdefulla oavsett tjej-kille eller gammal och ung.

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och fritidshem.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Främja likabehandling oavsett kränkande behandling

Områdens om berörs av denna insats är: Kränkande behandling

Mål och uppföljning:

- Att motverka mobbning.
- Att se alla elever.
Arbetslaget samtalar och utvärderar arbetet vid läsårets slut.

Insatser:

- Vi har trivselregler på vår skola.
- Vi pratar kring att alla ska få vara med på raster.
- Vi gör gruppindelningar vid ex grupparbeten.
- Vi har bestämda platser i matsal och klassrum.
- Vi samtalar om hur man är mot varandra och vad man säger till varandra.
- Vi har närvarande vuxna på rasterna, i matsalen och i omklädningsrum.
- Regelbunden kontakt med föräldrar.
- Samarbete med elevhälsan vid behov.

Ansvarig: Undervisande lärare i skola, förskoleklass och på fritids.

Datum när insatserna ska utvärderas: 2019-06-20

Kartläggning

Kartläggningsmetoder: Diskussion i arbetslaget, observationer, samtal med elever, mycket vuxennärvaro, trygghetsvandring, elevråd och klassråd.

Områden som berörs i kartläggningen: kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen: Diskussioner och samtal i klasserna, samtal i klassråd och elevråd, trygghetsvandring, kommunens gemensamma enkät samt utvärderingar.

Hur personalen har involverats i kartläggningen: Diskussioner i arbetslaget.

Resultat och analys

De flesta elever upplever att de har någon vuxen att vända sig till på skolan.

När eleverna går ut/in vid rast och vid skoldagens slut, kan det uppstå situationer där ordväxlingar och handlingar inträffar.

Före och efter idrottslektioner i omklädningsrummet kan situationer med ordväxlingar och handlingar inträffa.

Hårt språkbruk bland vissa elever på rasterna ex på fotbollsplanen eller i kingrutan.

Förebyggande åtgärder

Förbygga utsattheten i omklädningsrummen.

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning: Att ingen känner obehag och otrygghet i idrottens omklädningsrum. Utvärdering sker via ny riskkartläggning i maj 2019.

Åtgärd:

- Det ska finnas vuxna i eller nära omklädningsrummen före och efter idrottslektionen.

- Vi genomför trygghetsvandring med elevrådet varje läsår.
- Vi uppmuntrar eleverna att berätta för oss vuxna om när det hänt något.

Motivera åtgärd: I kartläggningen förekommer att elever känner obehag och otrygghet i omklädningsrummen. Eleverna upplever att man kan se in genom fönstren trots att det är frostat glas. Eleverna talar om för oss vilka områden där de kan känna sig otrygga. När eleverna kommer och berättar något tar vi dem på allvar och lyssnar aktivt. Det skapar goda relationer.

Ansvarig: Rektor Ingamay Larsson, idrottslärare och fritidslärare

Datum när det ska vara klart: 2019-06-20

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvaktsschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- Kompissamtal.
- Klassgenomgångar.
- Elevråd.
- Lokala elevhälsan.
- Trygghetsenkät.
- Trivselenkäter, elever och föräldrar.
- Pedagogiska måltider. Eleverna blir indelade i grupper - får inte välja själva. Vi har bestämda platser i ex matsalen.

Vad gör vi på fritids?

- vuxna delar på den stora barngruppen till mindre aktivitetsgrupper,
- tänker på vuxennärvaro även i smågrupperingar och vid fri lek,
- pratar och diskuterar mycket med berörda elever,
- informerar/samtalar med berörda barns föräldrar,
- informerar varandra så att vi alla är medvetna om vad som sker på vår skola,
- dokumenterar incidenter och kränkningar samt informerar rektor snarast,
- utvärderar vår verksamhet bl.a. genom kommunens årliga enkät till föräldrar och elever, där fråga om trygghet besvaras,
- på Fritidsrådet diskuterar vi praktiska och sociala frågeställningar, jämställhetsfrågor samt levandegör våra dokument,
- sociogram för att få en överblick om fritidsbarnens kamratrelationer

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar vänder sig i första hand till respektive klassföreståndare. I andra hand till rektor eller lokala elevhälsan.

Rektor: ingamay.larsson@vargarda.se tel: 0322-600551

Specialpedagog: elisabeth.sam.olsson@vargarda.se

Skolsköterska: susanne.andreasson@vargarda.se

Kurator: inger.olsson@vargarda.se

Klasslärare

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

- Situationen bryts och finns behov tillkallas polis 112.
- Den drabbade tas om hand och bedömning görs om eventuellt vårdbehov och kontakt med anhörig.
- Om någon känner sig kränkt ska bedömningen utgå från den enskildes subjektiva upplevelse.
- Förövaren/förövarna tas om hand av vuxen/vuxna. Om möjligt av någon som den/de har relation till.
- Bedöm om de inblandade kan behöva avlastas i sina ordinarie arbetsuppgifter.
- Arbetsskadeanmälan/tillbudsanmälan görs och lämnas till rektor.
- Planera/vidta åtgärder som kan medverka till en lösning av den konflikt som orsakade våldshandlingen.
- Bedöm behov av fortsatt stöd/krisbearbetning.
- Inblandad personal dokumenterar händelsen och uppföljningen. Plan mot diskriminering och kränkande behandling är upprättad.
- Skolan följer Vårgårda kommuns blankett Dokumentation av kränkande behandling, se länken.
<https://wwwsec3.vargarda.se/download/18.39a6f9471430349a7103cd5/1394009462231/Dokumentation+av+utredning+av+trakasserier+och+kr%C3%A4nkande+behandlings.pdf>

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- Situationen bryts och finns behov tillkallas polis 112.
- Den drabbade tas om hand och bedömning görs om eventuellt vårdbehov och kontakt med anhörig.
- Om någon känner sig kränkt ska bedömningen utgå från den enskildes subjektiva upplevelse.
- Förövaren/förövarna tas om hand av vuxen/vuxna. Om möjligt av någon som den/de har relation till.
- Rektor meddelas som meddelar huvudman. Rektor utreder, åtgärdar tillsammans med fack och personalavdelningen och dokumenterar.
- Bedöm om de inblandade kan behöva avlastas i sina ordinarie arbetsuppgifter.
- Arbetsskadeanmälan/tillbudsanmälan görs och lämnas till rektor.
- Planera/vidta åtgärder som kan medverka till en lösning av den konflikt som orsakade våldshandlingen.

- Bedöm behov av fortsatt stöd/krisbearbetning. Inblandad personal dokumenterar händelsen och uppföljningen.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling är upprättad.
- Skolan följer Vårgårda kommuns blankett Dokumentation av kränkande behandling, se länken.
<https://wwwsec3.vargarda.se/download/18.39a6f9471430349a7103cd5/1394009462231/Dokumentation+av+utredning+av+trakasserier+och+kr%C3%A4nkande+behandling.pdf>

Rutiner för uppföljning

Klassföreståndare och rektor följer upp en gång per vecka tills varaktig förändring har skett när det gäller elev-elev. När det gäller lärare - elev följs arbetsrättsliga regler.

Skolan följer Vårgårda kommuns blankett: Dokumentation av kränkande behandling.
<https://wwwsec3.vargarda.se/download/18.39a6f9471430349a7103cd5/1394009462231/Dokumentation+av+utredning+av+trakasserier+och+kr%C3%A4nkande+behandling.pdf>

Rutiner för dokumentation

Skolan följer Vårgårda kommuns blankett: Dokumentation av kränkande behandling.
<https://wwwsec3.vargarda.se/download/18.39a6f9471430349a7103cd5/1394009462231/Dokumentation+av+utredning+av+trakasserier+och+kr%C3%A4nkande+behandling.pdf>

Ansvarsförhållande

Rektors ansvar:

- Klassföreståndare meddelar rektor och ser till att dokumentera.
- Inom en vecka ska ett uppföljningssamtal med den drabbade ske, för att ta reda på om det finns behov av ytterligare hjälp.
- Inom en vecka ska ett uppföljningssamtal med förövaren ske (om den tillhör skolan) för att ta reda på om det finns behov av ytterligare hjälp.
- Efter några veckor görs ytterligare ett uppföljningssamtal för att ta reda på om problem kvarstår.

Vårgårda 180924

Ingamay Larsson, rektor